

Betænkning

over forslag til lov om ændring af lov om omsorg for invalidepensionister og folkepensionister.

(Tilsyn, refusion, forhøjelse af beløb til personlige fornødenheder).

(Afgivet af socialudvalget den 16. maj 1972).

Udvalget har behandlet lovforslaget i 10 møder og herunder haft samråd med socialministeren, der tillige skriftligt har besvaret spørgsmål stillet af udvalget.

Udvalget har endvidere modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra

Foreningen af private lederejede Pleje- og Sygehjem,
Kolonihaveforbundet for Danmark,
overlæge, dr. med. Gudmund Magnussen,
fru Bente Meyer,
Omsorgsorganisationernes Samråd og
Pensionisternes Samvirke.

Enkelte af disse henvendelser og af ministerens besvarelser af skriftligt stillede spørgsmål er optrykt som bilag til betænkningen.

Ifølge lovforslagets § 1, nr. 4, finder der en vis skærpelse af overenskomstkravet og dermed af tilsynskravet sted. Udvalget har imidlertid fundet, at videregående ændringer må anses for påkrævet, for at overenskomst- og tilsynsordningen kan virke på tilfredsstillende måde. Udvalget har haft samråd med socialministeren herom, og ministeren har erklæret sig for enig i det anførte og har på baggrund heraf stillet nedenstående ændringsforslag nr. 1, 2 og 3, hvortil der henvises, med de dertil knyttede bemærkninger, ligesom udvalget henviser til bilag 4 samt til svaret på spørgsmål 7 i bilag 3.

Udvalget opfordrer dog ministeren til videre at overveje tilsynsreglerne i denne lov sammen med de kommunale organisationer.

Det må fremhæves, således som det også fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at forudsætningen for at kræve overenskomst er, at der er tale om et egentligt hjem, der drives erhvervsmæssigt med henblik på pensionister, og at der er tale om pensionister, hvis helbredstilstand og forhold i øvrigt medfører en forpligtelse til at drage omsorg for, at de optages på et hjem.

Udvalget har endvidere indgående drøftet den foreslåede meget betydelige forhøjelse af lommepengene til pensionister under 60 år på plejehjem. Udvalget finder, at forhøjelsen kun bør ydes til pensionister, der er optaget på hjem, godkendt af socialministeren, for yngre, fysisk handicappede, hvorved bemærkes, at udvalget nærer frygt for, at det omhandlede højeste lommepengebeløb i en række andre tilfælde kunne medføre direkte skadelige virkninger. Udvalget skal i denne forbindelse henvise til den fra overlæge, dr. med. Gudmund Magnussen, modtagne sagkyndige udtalelse, som er optrykt som bilag nr. 2 til betænkningen.

Udvalget ønsker stærkt at understrege, at retningslinjerne for tildeling i enkelttilfælde af socialministeren må fastlægges således, at beløbet ydes til fysisk handicappede yngre pensionister, som ud fra pladshensyn, tilknytning til familie i nærheden eller af andre personlige årsager er optaget på et almindeligt plejehjem i stedet for på et af de særlige plejehjem for yngre fysisk handicappede.

Socialministeren har under et samråd erklæret sig enig i denne vurdering og herunder bekræftet, at det ikke er tanken, at den

forhøjelse af lommepengebeløbet, der finder sted for den således afgrænsede gruppe, skal have afsmittende virkning for andre grupper, der modtager lommepenge eller lignende.

Socialministeren har i overensstemmelse hermed stillet nedenstående ændringsforslag nr. 4, hvorom der iøvrigt henvises til de ledsagende bemærkninger.

Det skal i tilslutning til ovenstående bemærkes, at afgørelsen om at yde det højeste lommepengebeløb efter udvalgets opfattelse bør træffes af det sociale udvalg i den kommune, som har medvirket ved indlæggelsen, idet afgørelsen dog bør kunne indbringes for amtmanden. (For Københavns og Frederiksbergs vedkommende for socialministeren).

I lovforslagets § 1, nr. 1, foreslås det bl. a. at udvide kredsen af personer, til hvem der skal ydes nødvendig hjælp til indretning af den pågældendes eget hjem, så det gøres bedre egnet til bolig for den pågældende. Da forbedring af hjemmet i mange tilfælde kan udskyde den pågældendes optagelse på et plejehjem, lægger udvalget stor vægt på, at denne hjælpeform benyttes i videst muligt omfang, og udvalget må således beklage, at den endnu ikke synes at blive anvendt i tilstrækkeligt omfang. Udvalget har drøftet de mulige årsager hertil, og hvorledes udviklingen kan ledes i gunstigere retning. Der henvises i denne forbindelse til ministerens svar på spørgsmålene 1 og 6. Udvalget henstiller til socialministeren over for kommunerne at påpege det ønskelige i stigende anvendelse af denne hjælpeform og henstiller samtidig til socialministerens overvejelse, om der ikke kan være grund til at pege på, at konsulentmæssig bistand, herunder indgåelse af aftale med håndværkere m. v., kan have stor værdi i tilfælde, hvor det kan forekomme mindre rimeligt, at kommunalbestyrelsen betaler for indretningen.

Udvalget har overvejet det ønskelige i en visitationsordning for at undgå, at plejehjemmene i ret betydeligt omfang, således som det nu er tilfældet, belægges med pensionister, hvis behov for bistand kan dækkes på anden måde. Der henvises til ændringsforslag nr. 6, hvorefter amtsrådet kan oprette særlige visitationsudvalg til rådgivning for kommunerne.

Med henblik på at fremme planlægningsfunktionen for plejehjemssektoren mest muligt er der mellem ministeren og udvalget opnået enighed om allerede nu at overdrage planlægningsfunktionen til amtsrådenes social- og sundhedsudvalg, ligesom spørgsmålet om godkendelse af oprettelse af hjem henlægges til disse udvalg.

Udvalget har af socialministeren fået bekræftet, at der adskillige steder er etableret et samarbejde mellem hospitalerne og de sociale myndigheder med henblik på, at sikre, at de fornødne omsorgsforanstaltninger iværksættes i så snæver tilslutning til udskrivelsen fra hospitalet som muligt. Udvalget henstiller til socialministeren i det kommende cirkulære at understrege betydningen af dette samarbejde med henblik på den videre udbygning heraf.

Udvalget har haft opmærksomheden henledt på, at anlægsudgifterne i forbindelse med plejehjem har været stærkt stigende. Socialministeriet har dog samtidig over for udvalget oplyst, dels at stigningerne svarer meget godt til stigningen i byggeprisindekset, dels at en formindskelse af stigningstakten kan forventes. Socialministeriet har herved henvist til de normer, der er fastsat i boligministeriets cirkulære af 17. februar 1971, samt til de videre overvejelser, finansministerens redegørelse af 27. august 1971 om den kritiske gennemgang af de krav, staten stiller til kommunerne om omfanget eller standarden af de forskellige offentlige serviceydelser, giver anledning til. Disse overvejelser finder i den omhandlede henseende sted i et af socialministeriet nedsat udvalg med deltagelse af repræsentanter for boligministeriet, indenrigsministeriet, sundhedsstyrelsen samt socialministeriet.

I udvalgets overvejelser er videre indgået spørgsmålet om, hvilke krav det offentlige bør stille til vedtægterne for de organisationer og selvejende institutioner, hvormed man samarbejder på omsorgsområdet. Udvalget ønsker at understrege, at disse vedtægter, såvel for organisationen som helhed som for de enkelte hjem eller institutioner, på betryggende måde bør sikre såvel beboere som personale medindflydelse.

På baggrund af, at omsorgslovens bestemmelser vil indgå i et kommende forslag til en service- og bistandslov, hvormed der arbejdes, har udvalget afstået fra en mere

principiel drøftelse i andre henseender, således bl. a. af refusionssatser. Udvalget skal dog, for så vidt angår dette spørgsmål, henvises til svaret på spørgsmål 2.

Udvalget henstiller endelig til socialministerens overvejelse, om det af Kolonihaveforbundet rejste problem kan indgå i de videre overvejelser.

Udvalget indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af socialministeren stillede ændringsforslag.

Ændringsforslag.

Af *socialministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 1.

1) Nr. 4 affattes således:

„4. § 7, 1. pkt., udgår, og i stedet indsættes følgende:

„Såfremt et hjem skal benyttes som privat alderdomshjem eller plejehjem for personer, der modtager invalidepension, folkepension eller pension efter lov om pension og hjælp til enker m. fl., skal kommunalbestyrelsen i den kommune, i hvilken hjemmet ligger, indgå aftale med hjemmet herom. Den kommunalbestyrelse, der ønsker at indlægge pensionister på et sådant hjem, skal indgå overenskomst med hjemmet om vilkårene for pensionisternes optagelse.“

2) Efter nr. 4 indsættes som nyt nummer:

„01. § 8, stk. 1, affattes således:

„Stk. 1. Aftaler og overenskomster i henhold til § 7 skal godkendes af amtsrådet, for Københavns og Frederiksberg kommuners vedkommende af socialministeren.“

3) Nr. 5, der bliver nr. 6, affattes således:

„6. § 9 affattes således:

„§ 9. Kommunalbestyrelsen har ansvaret for alderdomshjem og plejehjem i kommunen og fører tilsyn med den daglige drift af private alderdomshjem og plejehjem.

Stk. 2. Amtsrådet fører det almindelige tilsyn med alderdomshjem og plejehjem i amtskommunen.“

4) Nr. 6, der bliver nr. 7, affattes således:

„7. § 10, stk. 1, affattes således:

„Når en pensionist optages på et kommunalt alderdomshjem eller plejehjem eller et privat hjem, med hvilket der er indgået overenskomst efter § 7, udbetales af pensionen et beløb til personlige fornødenheder, mens resten af pensionen anvendes til betaling for opholdet. Beløbet til personlige fornødenheder udgør 1.788 kr. årlig. For pensionister under 60 år ydes et tillæg svarende til 20 pct. af dette beløb. For pensionister på særlige af socialministeren godkendte hjem for yngre udgør beløbet til personlige fornødenheder dog 4.716 kr. årlig. Dette beløb kan efter regler givet af socialministeren ligeledes udbetales til pensionister under 60 år på andre hjem, når forholdene i det enkelte tilfælde taler derfor. Har en pensionist indtægter ud over invalide- eller folkepension, benyttes 60 pct. heraf som yderligere betaling for opholdet. Pensionistens samlede betaling for opholdet kan dog ikke overstige udgiften herved, beregnet efter det senest afsluttede regnskab for hjemmet. For ophold på de i § 2, stk. 2, nævnte hjem kan der fastsættes særlige betalingsregler.“

5) Nr. 13 udgår.

6) Nr. 14 affattes således:

„14. § 15 affattes således:

„§ 15. Amtsrådenes social- og sundhedsudvalg skal undersøge behovet for hjem efter denne lov og tilvejebringe en samlet plan for udbygning af sådanne hjem. Oprettelse af hjem i amtskommunen skal godkendes af udvalget. Et amtsråd kan bestemme, at optagelse på et hjem skal være betinget af en forudgående prøvelse af pensionistens plejebehov, foretaget af et rådgivende udvalg, der er nedsat for amtskommunen eller en del af denne.“

Til § 2.

7) Paragraffen affattes således:

„§ 2.

Loven træder i kraft ved bekendtgørelse i Lovtidende med virkning fra 1. april 1972;

§ 1, nr. 14, træder dog først i kraft den 1. juli 1972 og § 1, nr. 7, 10 og 13, den 1. oktober 1972.“

Til § 3.

8) I første linje udgår ordene „efter § 7“.

B e m æ r k n i n g e r.

Til nr. 1.

Ved bestemmelsen fastslås, at en kommunalbestyrelse, såfremt et privat alderdomshjem eller plejehjem i kommunen skal anvendes til modtagelse af pensionister, skal indgå aftale med hjemmet herom. Dette gælder, uanset om der på hjemmet er optaget personer fra denne kommune. Det må ses i forbindelse med forslaget til § 9, hvorefter kommunalbestyrelsen har ansvar for sådanne hjem. Ved en aftale skal der stilles krav til hjemmet om, hvorledes det skal virke, ligesom der skal gives regler for, hvorledes tilsynet med hjemmet skal udøves. Det er en forudsætning for, at et hjem kan benyttes, at der er indgået en sådan aftale, og at den er godkendt af amtsrådet.

Herudover kræves som efter de allerede gældende regler, at en kommunalbestyrelse, der anvender et hjem til pensionister, skal indgå en egentlig overenskomst herom. Ved en sådan overenskomst skal fastsættes de krav, kommunalbestyrelsen ønsker at stille til hjemmet, ligesom der skal fastsættes regler om betalingsforholdene.

Til nr. 2.

Som følge af forslaget til ændring af § 7 foreslås det, at der i § 8 indsættes en bestemmelse om, at også de aftaler, der i henhold til § 7, 1. punktum, indgås med de private alderdomshjem og plejehjem, skal godkendes af amtsrådet for at være gyldige.

Til nr. 3.

Ved bestemmelsen fastslås, at en kommunalbestyrelse har ansvar for alle — kommunale og private — alderdomshjem og plejehjem i kommunen. Dette betyder, at kommunalbestyrelsen må sikre sig, at forholdene

på hjemmet til enhver tid er tilfredsstillende for den kategori af pensionister, der er optaget på hjemmet. Er dette ikke tilfældet, må forholdene ændres eller benyttelsen af hjemmet ophøre. Med hensyn til amtsrådets tilsyn indføres regler, der svarer til principperne i loven om styrelse af sociale og visse sundhedsmæssige anliggender, og tilsynet omfatter således både kommunale og private hjem.

Til nr. 4.

Ved ændringsforslaget opretholdes den hidtil gældende regel, hvorefter pensionister under 60 år som beløb til personlige fornødenheder modtager et tillæg af 20 pct. af det almindelige beløb til personlige fornødenheder. Samtidig begrænses reglen om den yderligere forhøjelse af beløbet til personlige fornødenheder til pensionister, der har ophold på særlige hjem for yngre, idet reglen dog også skal kunne anvendes for yngre pensionister på andre hjem efter socialministerens nærmere bestemmelse. Formålet med ændringsforslaget er, at beløbet kun skal ydes til pensionister, der kan antages at have glæde af og brug for beløbet.

Til nr. 5.

Bestemmelsen udgår som følge af ændringsforslag nr. 6.

Til nr. 6.

Det foreslås, at amtsrådenes social- og sundhedsudvalg overtager amtsplejeudvalgenes forpligtelse til at undersøge behovet for hjem og til at tage stilling til, om der kan oprettes nye hjem i amtskommunen. Dette er i overensstemmelse med den udvikling, der er indledt med gennemførelsen af loven om styrelse af sociale og visse sundhedsmæssige anliggender. Det foreslås endvidere, at den gældende regel om, at amtsrådene kan bestemme, at optagelse på et hjem skal være betinget af forudgående prøvelse af pensionistens plejebestand, erstattes af en regel om, at amtsrådene kan bestemme, at spørgsmålet om optagelse af en pensionist på et hjem skal forelægges et særligt udvalg, der skal være *rådgivende* med hensyn til visitationen til hjemmene.

Til nr. 7.

Da amtsrådenes social- og sundhedsudvalg allerede består, foreslås det, at de fra 1. juli 1972 overtager opgaver efter omsorgsloven.

Til nr. 8.

Ændringsforslaget er redaktionelt.

Albertsen,
formand.

Finn Christensen.**Grete Hækkerup.****Harris Jensen.****Evald Kristensen.****Inge Fischer Møller.****Bertel Pedersen.**

Kurt Brauer,
næstformand.

Grete Westergaard.**Lis Møller.****Karen Thuree Hansen.****Simonsen.****Robert Christensen.****Holger Hansen.****Nathalie Lind.****Valbak.****Grethe Philip.**

Bilag 1.**KOLONIHAVEFORBUNDET FOR DANMARK**

Den 9. maj 1972.

På givne foranledning kan følgende oplyses:

Vi anslår antallet af pensionister, der har kolonihave, til 30 pct. af vort medlemstal — 15.000.

Hertil må bemærkes, at langt de fleste af dem har kolonihave til en rimelig leje. Denne anslås til ikke at overstige 200,00 kr. om året.

Problemet er i nyoprettede haveforeninger, hvor myndighedernes krav til dyre veje og anlæg gør, at den årlige leje ligger på kr. 1.200,00 til kr. 1.500,00. Når en bebudet kloakering skal gennemføres, bliver der tale om en forhøjelse på ca. kr. 600,00 årligt indtil kloaken er betalt i løbet af 10 år.

Det antal pensionister, der herigennem kommer i økonomiske vanskeligheder, vil dreje sig om ca. 5.000.

En støtte på mellem 25 og 33 pct. ville medføre, at pensionisterne har mulighed for at beholde deres haver. De hænger jo ved den!

I forbindelse hermed anmoder vi høfligst udvalget om at godkende, at kommunerne efter omsorgsloven kan yde støtte til oprettelse af pensionist-haveforeninger.

Og således, at også et beskedent lysthus på f. eks. 10 m² til den enkelte kan støttes gennem loven. Efter den gældende lov kan kun fællesbygninger få kommunal støtte og herigennem refusion af staten. Vi håber!

Med venlig hilsen

G. Dühring.

Til folketingsudvalget for revision af omsorgsloven.

Bilag 2.

STATSHOSPITALET I GLOSTRUP

Den 4. maj 1972.

Folketingsmand Aage Valbak har anmodet om en kommentar til forslag til lov om ændring af lov om omsorg for invalidepensionister, specielt § 10, stk. 1, hvori det anføres: „udbetales af pensionen et beløb på 1.788 kr. årligt til personlige fornødenheder. For pensionister under 60 år udgør beløbet 4.716 kr. årligt.“

Det skal hertil bemærkes, det er vanskeligt at se en saglig motivering for en generel regel af denne art. Til gengæld er det helt sikkert, at en sådan lovbestemmelse i praksis vil kunne medføre uoverskuelige psykiske problemer for et meget stort antal af de invalidepensionister, som fylder 60 år og i 60 års fødselsdagsgave får en nedskæring af deres lommepenge til godt $\frac{1}{3}$.

Det må fra psykiatrisk side stærkt frarådes at indføre regler, der kan medføre så betydelige psykiske traumer for pensionisterne.

Et betydeligt antal af invalidepensionister under 60 år er psykisk handicappede. For patienter af den art, der enten er indlagte eller i dagshospital på Statshospitalet i Glostrup, har vi mulighed for at beskæftige disse med fabriksarbejde, der er lønnet i overensstemmelse med arbejdslønninger i privatindustrien og patienternes personlige arbejdsevne.

Der vedlægges et reglement for hospitalets revalideringsafdeling, hvor der i afsnit 2 er anført en graduering af timelønnen i relation til patientens aktuelle arbejdsydelse.

I afsnit 4 er anført en tabel for nedtrapping i beløbet til småfornødenheder i relation til stigende ugeløn.

Det er meget vigtigt for også de psykisk handicappede pensionister, som ikke er indlagte, at der skaffes disse mulighed for revalidering, d. v. s. hjælp til den enkelte til bedst mulig samfundsmæssig og erhvervs-

mæssig tilpasning.

Beskæftigelse i sig selv er af værdi for de pågældende, og det er yderligere værdifuldt, at der skaffes dem mulighed for at erhverve sig yderligere økonomiske midler ved selvfortjent arbejds lønning.

Det må fremhæves, at noget tilsvarende gælder ikke alene for pensionister under 60 år, men også i væsentlig grad for pensionister over 60 år og for mange folkepensionister.

For pensionister og ikke mindst for folkepensionister er det imidlertid vigtigt, at de ikke behøver være ængstelige for en forringelse af deres økonomiske situation ved en nedsættelse af pensionen som følge af arbejdsfortjeneste. En del pensionister er angst for at påbegynde arbejde, fordi de frygter, såfremt de ikke er i stand til at fortsætte med arbejdet, at da en kortere varende arbejdsfortjeneste vil kunne medføre en længere varende nedsættelse af deres pension.

Det er utvivlsomt, at der vil være et begrænset antal formentlig fortrinvis yngre fysisk handicappede pensionister, som på grund af særlige omstændigheder ikke vil have mulighed for ekstrafortjeneste, men derimod have behov for et større beløb til småfornødenheder. Det henstilles, at § 10, stk. 1 affattes således, at der i særlige tilfælde kan åbnes mulighed for, at pensionister kan få et tillæg til deres beløb til personlige fornødenheder.

Desuden må det anbefales, at der skabes forbedrede muligheder for, at pensionister kan revalideres enten ved egentlig optræning eller i beskyttede virksomheder.

Det må yderligere bemærkes at Betænkning nr. 630 om omsorgen for ældre og pensionister, 1972, kan give anledning til en række kommentarer. Det synes, som om flere af opgaverne under udvalgets kommissorium ikke er blevet behandlet tilstrækkeligt fyldestgørende af udvalget. Det burde

derfor overvejes, om ikke den næste betænkning burde suppleres på visse områder.

Jeg vil gerne have anledning til at uddybe dette nærmere mundtligt overfor udvalget. Ved samme lejlighed vil der måske være anledning til at diskutere ovenstående kommentar til nævnte lovforslag.

Med venlig hilsen

Gudmund Magnussen,
overlæge, dr. med.

Til folketingets socialudvalg.

Reglement for revalideringsafdelingen.

Henvisning af patienter til revalideringsafdelingen foretages af hospitalets overlæger.

1.

Arbejdstiden er indtil 32½ time ugentlig.

2.

Betalingen fastsættes i overensstemmelse med antallet af ugentlige arbejdstimer \times timeløn. Timelønnen er maksimalt timelønnen for ufaglærte kvinder, for tiden 13,32 kr.

På basis af en vurdering af arbejdsydelsen anvendes følgende timelønssatser:

Sats	Pct. af normal timeløn	Timeløn
5	5 pct.	0,57
- 10	10 pct.	1,13
- 15	15 pct.	1,70
- 20	20 pct.	2,26
- 25	25 pct.	2,83
- 30	30 pct.	3,40
- 35	35 pct.	3,96
- 40	40 pct.	4,53
- 45	45 pct.	5,09
- 50	50 pct.	5,66
- 55	55 pct.	6,23
- 60	60 pct.	6,79
- 65	65 pct.	7,36
- 70	70 pct.	7,92
- 75	75 pct.	8,49
- 80	80 pct.	9,06

Overstiger arbejdsydelsen 80 pct., vil patienten i almindelighed ikke være hjemmehørende i revalideringsafdelingen, og det bør da afgøres af overlægen, om patienten skal henvises til arbejdsmarkedet eller helt undtagelsesvis erhverve normal timeløn.

3.

Ugelønnen fastsættes som det ugentlige antal arbejdstimer \times timeløn \div omkostninger. Omkostningerne, der er betinget af uproduktiv arbejdstid, f. eks. på grund af omstillinger af produktionen, bestemmes for en måned ad gangen af inspektøren i form af en procentvis reduktion af samtlige ugelønninger (p.t. 15 pct.). Omkostningsniveauet beregnes på grundlag af forskellen mellem indtægt og udbetalt arbejdsløn for den samlede revalideringsafdeling i den foregående måned.

4.

For de i revalideringsafdelingen beskæftigede patienter, der opfylder betingelserne for at få småfornødenheder, gælder følgende ugentlige regler:

Ugeløn	Småfornødenh.beløb	I alt
0—9,99	34,00	0—43,99
10—19,99	28,00	38—47,99
20—29,99	21,00	41—50,99
30—39,99	15,00	45—54,99

5.

For de patienter, der har en indtjening svarende til sats 50 og derover, skal spørgsmålet om opholdsbetaling tages op til behandling. Meddelelse herom skal tilgå overlægen fra kontoret inden 2 måneder.

6.

Reglementet er gyldigt fra 3. januar 1972. Det ajourføres med hensyn til takster, når arbejdsmarkedets lønninger eller beløbet til småfornødenheder ændres.

Statshospitalet i Glostrup,
den 14. december 1971.

H. Hoffmeyer,
overlæge.

Gudmund Magnussen,
overlæge.

Ole Koch,
hospitalsinspektør.

Bilag 3.**Udvalgets spørgsmål og ministerens besvarelser heraf.****Spørgsmål 1:**

Har ministeren som et led i en prioritering indenfor den sociale lovgivning overvejet at indføre trangkriterium ved ydelser efter lovens § 1?

Svar:

Hjælp til indretning af hjem og til hjælpemidler ydes til pensionister med særlige behov, og det har hidtil været anset for rimeligt, at udgifter i anledning af dette særlige behov skulle kunne dækkes uden hensyn til modtagerens økonomiske forhold, da det kan være vanskeligt at motivere pensionisten til selv at afholde udgiften og denne undertiden kan være nødvendig, for at pensionisten kan forblive i sit eget hjem i stedet for at blive optaget på plejehjem.

Spørgsmål 2:

Har ministeren i forbindelse med forberedelse af service- og bistandslovforslaget planer om at ændre statsrefusionen af plejehjemsudgiften?

Svar:

Spørgsmålet om refusion fra staten til kommunerne for udgifter, der nu affoldes efter omsorgsloven, drøftes for øjeblikket i forbindelse med overvejelser om byrdefordelingen mellem stat og kommuner. Der er imidlertid ikke truffet afgørelse om en ændret refusion i forbindelse med gennemførelse af bistandsloven.

Spørgsmål 3:

Foreligger der grundlag for et skøn over, hvor store beløb erhvervsaktive personer af de kategorier, hvormed pensionister sædvanligvis sammenlignes, har til rådighed til de formål, hvortil lommepengene forudsættes anvendt?

I den forbindelse ønskes der redegjort for, til dækning af hvilke behov lommepengene tænkes anvendt.

Svar:

Pensionisternes økonomiske forhold sammenlignes almindeligvis med de økonomiske forhold for arbejdere med fuld beskæftigelse. På grundlag af de forbrugsundersøgelser, der er foretaget af Danmarks Statistik, kan det anslås, at erhvervsaktive arbejdere med en årsindkomst på 35-40.000 kr. gennemsnitlig anvender 11-12 pct. af indtægten til fornøjelser o. l. Dette svarer til et årligt forbrug på denne konto på 4-4.500 kr. Der er her regnet med udgifter til tobaksvarer, spiritus, øl, vin, chokolade, biograf, teater og restaurationsbesøg o. l., sportsudøvelse og andre fritidsbeskæftigelser samt ferie.

Spørgsmål 4:

Hvad koster den under § 1, nr. 6, foreslåede forhøjelse, og hvilken afsmittende virkning kan den forventes at få indenfor socialministeriets område, herunder navnlig åndssvageforsorgen, og hvor mange personer omfatter forhøjelsen opdelt på aldersgrupper?

Svar:

Udgiften er anslået til 6-6,5 mill. kr. årlig. Efter de seneste oplysninger er antallet af yngre pensionister på plejehjem følgende:

Alder	Antal
—25	40
25—34	104
35—44	256
45—55	624
55—66	1812
I alt	2836
I alt — 55	1024
55—59 (skøn)	453
I alt — 60 år	1477

Der vil senere blive afgivet redegørelse for, i hvilket omfang tilsvarende regler er tænkt anvendt for andre grupper under socialministeriets område.

Spørgsmål 5:

Under henvisning til lovforslagets § 1, nr. 11, spørges, hvilke bestemmelser ministeren agter at fastlægge i det kommende cirkulære med hensyn til vedtægternes bestemmelser om bestyrelsens sammensætning, medarbejdernes medbestemmelsesret, deres ret til at udtale sig til udenforstående samt beboerråd.

Vil de allerede givne retningslinier inden for børne- og ungdomsforsorgen kunne tjene som model?

Svar:

Det er hensigten at forhandle med kommunerne om retningslinier for vedtægter for de foreninger m. v., kommunerne samarbejder med. Pensionisterne er ikke — som børn og unge efter loven om børne- og ungdomsforsorg — inddraget under forsorg, og der er derfor et andet grundlag for de regler, der skal regulere omsorgsarbejdet, men i det omfang, regler inden for børne- og ungdomsforsorgen skønnes egnet til at tjene som model, vil de blive lagt til grund.

Spørgsmål 6:

På hvilken måde agtes den del af cirkulæret, som vedrører lovens § 1, nr. 3, med de foreslåede ændringer udformet, jfr. det som I rubricerede samrådsspørgsmål.

Svar:

I cirkulæret vil det være naturligt at gentage hovedprincipperne fra det tidligere cirkulære af 27. februar 1969, navnlig at det er afgørende, at det drejer sig om en foranstaltning, der kan forventes *i væsentlig grad* at lette den almindelige daglige tilværelse for pensionisten. Hertil bør føjes en regel, der er fastslået i socialministeriets praksis, nemlig at hjælpen ikke kan overstige, hvad der er rimeligt under de forhold, som pensionister *i almindelighed* lever under. Dette

betyder, at merudgifter som følge af, at pensionisten f. eks. har en særlig høj boligstandard, ikke dækkes efter omsorgsloven. Endvidere synes det rimeligt fra det tidligere cirkulære at gentage reglen om, at hjælp til udgifter ved ændringen af pensionistens egen ejendom, der overstiger ca. 3.000 kr., i almindelighed bør ydes som et rente- og afdragsfrit lån, der forfalder til betaling ved ejerskifte. Konsulentbistand, der ikke følges op af økonomisk hjælp til de foreslåede foranstaltninger, vil næppe være nogen tilfredsstillende løsning, da det — som nævnt i besvarelsen af spørgsmål 2 — må befyrgtes, at pensionisten i så fald vil udskyde eller helt undlade at iværksætte foranstaltninger, der er nødvendige, for at pågældende på betryggende måde kan klare sig i hjemmet.

Spørgsmål 7:

Udvalget udbeder sig en redegørelse for, hvad der nærmere ligger i udtrykket „ansvaret“, jfr. det til § 1, nr. 5, stillede ændringsforslag af 9. maj 1972.

Svar:

Med bestemmelsen om, at kommunalbestyrelsen har ansvaret for alderdomshjem og plejehjem i kommunen, er det hensigten at fastslå, at kommunalbestyrelsen skal sikre sig, at hjemmene er egnede opholdssteder for den kategori af pensionister, for hvilke de enkelte hjem er bestemt. Dette medfører, at der til stadighed må være forbindelse med hjemmet, for at det kan konstateres, om de krav, der må stilles til hjemmet, er opfyldt. Såfremt dette ikke er tilfældet, må kommunalbestyrelsen med hensyn til de kommunale hjem foretage de nødvendige ændringer og med hensyn til private hjem kræve, at forholdene på hjemmet ændres, eller at benyttelsen af hjemmet til optagelse af pensionister må ophøre.

Bilag 4.**SOCIALMINISTERIET**

Den 9. maj 1972.

Notat om tilsyn med alders- og plejehjem.

I. Efter omsorgslovens § 9 har kommunalbestyrelsen *ansvaret for* tilsynet med private hjem, med hvilke der er indgået overenskomst.

Tilsynet *udøves* af et eller flere tilsynsråd på 3-5 medlemmer, der udpeges af amtsrådet (i København og Frederiksberg af kommunalbestyrelsen).

I pkt. 56 i socialministeriets cirkulære af 27. februar 1969 anføres, at tilsynsrådene skal have et almindeligt indseende med hjemmenes forhold og således have forbindelse med hjemmenes ledelse, med personalet og med beboerne og eventuelle beboerråd.

Ordningen med særlige tilsynsråd hidrører fra tiden før kommunalreformen, og det var dengang således, at købstæderne og de københavnske omegnskommuner selv udpe-

gede tilsynsråd, mens amtsrådet alene udpegede tilsynsråd for landkommunerne.

II. Med henblik på ændring af den bestående ordning, der efter kommunalreformens gennemførelse gør afgrænsningen mellem primærkommunernes og amtskommunernes tilsynsopgaver vanskelig, vil der blive stillet et ændringsforslag. Efter dette vil tilsynet med den *daglige drift* blive henlagt til primærkommunen, men amtsrådet får *det almindelige tilsyn* med hjemmene, d. v. s. at amtsrådet gennem lejlighedsvis tilsynsbesøg skal holde sig orienteret om hjemmenes almindelige standard.

Denne ordning svarer til principperne i den sociale styrelseslov og er i overensstemmelse med de overvejelser, der har været fremme i socialreformkommissionen.